

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/14/2021
Identifikačné číslo spisu: 1217010256
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1217010256.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvineného B. N. F. X. Y. S. H. F. F. M., pre zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. júla 2021 v Bratislave dovolania obvinených B. N. a G. Z. podané prostredníctvom ich obhajcov JUDr. Karola Spišáka a JUDr. Dagmar Matuškovovej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2019, sp. zn. 2To/22/2018, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolania obvinených B. N. a G. Z. o d m i e t a j ú .

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 9. januára 2018, sp. zn. 1T/53/2017, uznal obvinených N. N., G. Z., B. T. a B. N. vinnými zo zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák. na (skrátene) tom skutkovom základe, že

dňa 13. októbra 2016 v čase okolo 18:30 hod. na Ivánskej ceste č. 16 v Bratislave pri obchodnom dome IKEA lúpežne prepadli poškodeného G. Z. takým spôsobom, že ho najskôr N. N. s použitím boxeru udierala pravou rukou do oblasti tváre a hlavy, spôsobila mu dve tržné rany v oblasti čela, jednu tržnú ranu za ľavým uchom a jednu tržnú ranu na dolnej pere, keď poškodený spadol na zem, tak ho spolu s B. T., G. Z. a B. N. kopali do oblasti celého tela a následne mu vzali z vrečka nohavíc koženú peňaženku čiernej farby s obsahom hotovosti vo výške 3,75 €, občiansky preukaz, SIM kartu k mobilnému telefónu a taktiež čierny látkový ruksak, ktorý mal prevesený na chrbte, čím poškodenému G. Z. spôsobili škodu vo výške 3,75 €.

Za to okresný súd (okrem iných) obvinenému G. Z. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. m) Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obvinenému B. N. súd podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. v spojení s

§ 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. u obvineného N. zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 26. februára 2017, sp. zn. OT/33/2017, vo výroku o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného G. Z. odkázal so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali (okrem ostatných spoluobvinených aj) obvinení G. Z. a B. N. odvolania, o ktorých Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom zo 7. februára 2019, sp. zn. 2To/22/2018 tak, že ich podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený B. N. 26. marca 2019 dovolanie, ktoré doplnil podaniami z 25. marca 2020, 15. decembra 2020, 4. a 16. februára 2021; dňa 30. septembra 2020 obvinený svoje dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Karola Spišáka doplnil a uplatnil v ňom dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Tr. por.

Obvinený v súhrne namietal, že súdy porušili § 261 ods. 3 Tr. por. a § 263 ods. 1 Tr. por., keď poškodeného Z.F. nevypočuli na hlavnom pojednávaní, resp. v konaní pred odvolacím súdom. Aj v prípravnom konaní sa neúspešne dožadoval konfrontácie s poškodeným. Súd nezabezpečil prítomnosť poškodeného, hoci sa ani raz na pojednávanie nedostavil. Vo výpovedi, o ktorú sa okresný súd opiera, vôbec nie je spomenutý ako páchatel' a táto ani nemala byť použitá ako dôkaz. Pripomenul, že najprv vo veci vystupoval ako svedok a až následne, po asi mesiaci od skutku mu bolo vznesené obvinenie; úkony už ale zopakované neboli. Aj právna kvalifikácia mala byť iná, keďže nemal úmysel dopustiť sa lúpeže so zbraňou. Konanie spoluobvinených netvorilo ucelenú reťaz spoločného konania, poškodeného sa ani nedotkol a nemal ani vedomosť, že by N. mala mať v ruke boxer „alebo niečo železné“. Kamerový záznam, ktorý ho mal usvedčovať, sa na súde neprehrával a nebol k nemu pripojený prepis miesta, času a okolností skutkového deja. Vyjadril pochybnosť, či záznam vôbec existuje, keďže v spise sa nenachádza. Svedkyňa N. chcela rozložiť podiel svojej viny na iné osoby a súdy vôbec nezaujímal, čo tvrdila svedkyňa Q..

Na podklade týchto skutočností obvinený N. navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok (pozn. súdu zrejme aj rozsudok okresného súdu) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Karola Spišáka k dovolacím dôvodom podľa 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por. uviedol, že orgány činné v trestnom konaní porušili § 213 ods. 1 Tr. por., keď obvinenému neumožnili zúčastniť sa na výsluchu poškodeného, hoci existoval dôvodný predpoklad, že ho nebude možné zopakovať pred súdom. Ako uviedol, poškodený už vo výpovedi učinenej pred vznesením obvinenia z 13. októbra 2016 udával, že je bezdomovcom a aj pred začiatkom výpovede z 15. októbra 2016 potvrdil, že nemá žiadnu adresu na doručovanie.

S tým potom súvisí nesprávny postup súdu, ktorý takto - nekondiktórnym spôsobom vedený výsluch z 15. októbra 2016, prečítal v režime § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. (viď rozsudok krajského súdu sp. zn. 3To/44/2017). Obvinený s čítaním výpovede poškodeného nesúhlasil a v celom priebehu konania sa dovoľával osobného výsluchu poškodeného. Postup okresného súdu (vydanie uznesenia podľa § 88 ods. 1 Tr. por., preverovanie jeho pobytu cez Armádu spásy ČR) nepovažoval za dostatočný, čo demonštroval rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Bereukhoven, Sadak a Bonev, podľa ktorých nepostačuje, ak sa súd len pokúsi predvolať svedka z cudziny, ale musí vykonať aj ďalšie kroky. Obvinený upozornil na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 TdoV 16/2011, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2012, sp. zn. III. ÚS 2/2012, ktoré popisujú postup pri čítaní výpovedí kľúčových svedkov. Pripomenul, že poškodený sa k jeho osobe vyjadril tak, že nevie, čo v danom čase robil a vôbec ho nevidel. Namietal aj, že ho má usvedčovať kamerový záznam č. 30, ktorý ale v rozpore s § 114 ods. 6 Tr. por. a § 115 ods. 6 Tr. por. neobsahuje doslovný prepis záznamu s uvedením údajov o mieste, čase a orgáne, ktorý

záznam vyhotovil a zákonnosti jeho odpočúvania; z tohto dôvodu je vykonanie takéhoto záznamu nulité.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. poukázal na § 122 ods. 3 Tr. zák., aby s odkazom na výsluchy poškodeného uzavrel, že zbraň ako okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby použila len obvinená N., ktorá začala udierať poškodeného pravou rukou do oblasti tváre a hlavy a spôsobila mu dve tržné rany do oblasti čela, jednu tržnú ranu za ľavým uchom a jednu tržnú ranu na dolnej pere; až po páde poškodeného sa mali pridať ďalšie osoby, ktoré poškodeného kopali (R 20/1970). Situácia na mieste činu bola chaotická a neprehľadná, konanie voči poškodenému nebolo premyslené a naplánované, nakoľko každá z prítomných osôb sledovala iný zámer. Zjavne nedôvodným a nezákonným pričítaním znaku použitia zbrane došlo k porušeniu čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a § 2 ods. 1 Tr. por.; tú istú skutočnosť potom obvinený vyhodnotil ako okolnosť spôsobilú pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák., keďže z nesprávne vymedzenej trestnej sadzby potom súdy vychádzali pri zvýšení jej dolnej hranice podľa § 38 ods. 4 Tr. zák.

Na podklade týchto skutočností obvinený N. navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Tr. por. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Tr. por. vyslovil porušenie zákona v § 2 ods. 1 Tr. por., § 2 ods. 12 Tr. por., § 213 ods. 1 Tr. por., § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por., § 115 ods. 6 Tr. por., § 319 Tr. por., § 2 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 42 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného N., napadnuté rozsudky okresného a krajského súdu u obvineného zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vec znova prejednal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného N. sa 5. novembra 2020 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „prokurátor“) tak, že ho navrhol podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Uviedol, že ide o identické námietky, aké obvinený predostrel už v odvolacom konaní. To, že poškodený nebol v konaní pred súdom vypočutý, bolo vyvolané objektívnymi okolnosťami. Iba tá skutočnosť, že poškodený nemá stále bydlisko ešte neodôvodňuje záver, že by jeho výsluch nebolo možné vykonať pred súdom; o jeho výsluch bola vyvíjaná primeraná snaha a obvinený mal možnosť sa k jeho výpovedi vyjadriť. Okrem toho sám obvinený potvrdil, že svedok nehovoril o takých konkrétnych okolnostiach spáchania skutku, ktoré by sa ho dotýkali a výrok o vine bol založený aj na ďalších dôkazoch. Kamerový záznam nespadá do režimu zabezpečovania informácií podľa § 114 Tr. por., a preto nie je na mieste požadovať jeho prepis. K naplneniu kvalifikačného znaku so zbraňou vysvetlil, že dohoda spoluobvinených nemusela byť výslovná, postačovala aj konkludentná dohoda; každý zo spolupáchateľov vykonal časť konania, ktoré vo svojom súhrne naplnilo znaky trestného činu.

K vyjadreniu prokurátora sa obvinený N. ďalej nevyjadril.

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie aj obvinený G. Z. 30. októbra 2019, ktoré 28. júla 2020 doplnil prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Dagmar Matuškovej tak, že v ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený uviedol, že poškodený sa bezdôvodne nezúčastnil hlavného pojednávania, čím mu (obvinenému) bolo upreté právo klásť mu otázky. Výpoveď svedkyne Q. z prípravného konania bola zmätočná a na hlavnom pojednávaní sa svedkyňa na otázku, či je v pojednávacej miestnosti G., o ktorom vypovedala v prípravnom konaní, vyjadrila tak, že tam nie je. Kamerový záznam nepreukázal jeho účasť na spáchanom skutku, ani znalecký posudok z 5. januára 2017 nepotvrdil, že by sa na zaistených predmetoch nachádzala jeho DNA. Len skutočnosť, že sa v čase spáchania skutku nachádzal na inkriminovanom mieste ešte nemôže viesť k uznaniu jeho viny.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. namietol, že kamerový záznam č. 30 bol v konaní použitý napriek tomu, že k nemu nebol pripojený doslovný prepis so zákonnými náležitosťami podľa § 114 ods. 6 Tr. por. a § 115 ods. 6 Tr. por. V čase skutku bol pod vplyvom alkoholu, vôbec si

na podrobnosti nepamätá - pamätá si len na to, že s poškodeným pil a potom ho napadol a možno sa aj pobili. Možno niesol ruksak poškodeného, ale určite len v domnienke, že ide o ruksak obvineného N., možno doňho aj nahliadol, nemal ale úmysel z neho niečo zobrať. To, že niekto mal poškodenému zobrať peňaženku nevedel, pričom konajúce súdy nerešpektovali jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený uviedol, že jeho konanie netvorilo reťaz spoločného konania, ktoré by smerovalo k spáchaniu trestného činu lúpeže; je možné, že sa podieľal na ublížení na zdraví lebo poškodený ho napadol ako prvý, to si už ale nepamätá. Súd k otázke jeho pričítanosti nevykonával žiadne dokazovanie.

Na podklade týchto skutočností obvinený Z. navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon, napadnutý rozsudok, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, zrušil, a zároveň aby krajskému súdu prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného Z. sa 2. septembra 2020 vyjadril prokurátor tak, že ho navrhol podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

To, že poškodený nebol vypočutý pred súdom neodporuje zákonu, práve naopak, na hlavnom pojednávaní bola čítaná výpoveď poškodeného po splnení zákonných podmienok. Dôkazy poskytli dostatočný podklad na rozhodnutie vo veci. Konajúce súdy podrobne rozviedli, ako dospeli ku svojim záverom a s ich odôvodnením sa stotožňuje. Kamerový záznam nespadá do režimu § 114 a nasl. Tr. por., a preto nie je na mieste od orgánov činných v trestnom konaní požadovať jeho prepis. Ani skutočnosť, že v konaní nebola zabezpečená DNA obvineného jeho vinu nevyvracia.

K vyjadreniu prokurátora sa obvinený Z. ďalej nevyjadril.

Dňa 4. marca 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaniami obvinených N. a Z. riadne predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolania obvinených i predložený spisový materiál a zistil, že dovolania sú prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], boli podané oprávnenými osobami [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcov [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolania je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejme, že (ani pri jednom z nich) nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd osobitne uvádza, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné

uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje.

Na základe týchto skutočností dovolací súd k výhrade obvineného N., podľa ktorého nebol vopred upovedomený o výsluchu poškodeného Z. z 15. októbra 2016, a tak mu ani nemohol klásť otázky, resp. k súvisiacej výhrade oboch obvinených, že v konaní neboli splnené podmienky pre čítanie výpovede v režime § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. upozorňuje, že vina obvinených N. a Z. bola ustálená aj na základe množstva iných vykonaných dôkazov. Tak okresný, ako aj krajský súd (okrem výpovede poškodeného Z.) poukázali hlavne na doznanie spoluobvinených N. a T., výpovede svedkyne Q., kamerové záznamy, zápisnice o obhliadke miesta činu, o vydaní vecí, o prehliadke tela poškodeného, ako aj na znalecký posudok KEÚ PZ SR (viď s. 10 ods. 4 až s. 12 ods. 7 rozsudku okresného súdu, resp. s. 10 ods. 2 až s. 11 ods. 2 rozsudku krajského súdu).

Je teda zrejmé, že i prípadne existujúce pochybenie orgánov činných v trestnom konaní v postupe podľa § 213 ods. 1 Tr. por., resp. súdov v postupe podľa § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. by nebolo spôsobilé privodiť pochybnosti o vine obvinených, a tak by (v zmysle vyššie popísanej judikatúry) nemohlo viesť naplneniu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por. Napokon, ako na to správne poukazuje prokurátor, aj samotný obvinený N. spochybňuje dôkaznú relevanciu takto údajne nezákonne čítanej výpovede poškodeného Z.F. (a treba naozaj uznať, že poškodený priamo obvineného N. ako agresora neoznačil; č. l. 165 - 166). Ak teda obvinený na jednej strane argumentuje, že neboli splnené podmienky pre čítanie svedeckej výpovede a na strane druhej, relevanciu takto učinenej výpovede bagatelizuje, potom sa dostáva do rozporu, ktorý opodstatnenosť ním vznášanej námietky zoslabuje.

I napriek tomu najvyšší súd považuje za potrebné sa aspoň v krátkosti vyjadriť aj k vecnej stránke. Je naozaj pravdou, že § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. neumožňuje čítanie takej svedeckej výpovede, o ktorej nebol upovedomený obvinený (obhajca), hoci v čase výsluchu existoval dôvodný predpoklad, že výpoveď svedka nebude možné zopakovať aj na hlavnom pojednávaní. Rovnako je pravdou, že poškodený Z. ešte (pred vznesením obvinenia) 13. októbra 2016 vyšetrovateľovi signalizoval, že je bezdomovcom s prihláseným pobytom v Trebišove. Na druhej strane, z úradných záznamov, ako aj z prvotných procesných úkonov vyplýva, že poškodený ihneď po útoku (telefonicky) kontaktoval políciu, príslušníkom PMJ podrobne popísal, ako malo k útoku dôjsť, kde sa tak malo stať a kto sa na ňom mal podieľať, aby následne tieto skutočnosti 13. októbra 2016 zopakoval aj na výsluchu pred vyšetrovateľom (č. l. 167, 217, 219, 220).

Neušlo pritom pozornosti najvyššieho súdu, že počas predmetnej výpovede na seba poškodený zanechal telefonický kontakt, (zrejme) prostredníctvom ktorého bol predvolaný aj na ďalší výsluch z 15. októbra 2016. Keďže svedok bol zároveň aj poškodeným, spáchanie trestného činu sám ohlásil, opakovane ho popísal a vyšetrovateľovi na seba zanechal aj telefonický kontakt (pri absencii iných relevantných okolností), ani najvyšší súd nebol toho názoru, že by v danom čase existoval dostatočne dôvodný predpoklad, že poškodeného Z. nebude možné vypočuť aj na hlavnom pojednávaní.

Len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že mal pochybnosti, či by si takto (prípadne) doručené upovedomenie o konaní výsluchu obvinený N. prevzal, keďže aj samotné uznesenie o vznesení obvinenia zo 14. októbra 2016 si (na rozdiel od ostatných spoluobvinených, ktorí si ho prevzali osobne v deň vydania) prevzal až s odstupom niekoľkých týždňov - 15. novembra 2016 (č. l. 12). To je zároveň odpoveď na námietku obvineného, ktorý sa dožadoval zopakovania úkonov, ku ktorým malo dôjsť pred vznesením jeho obvinenia. Keďže uznesenie zo 14. októbra 2016 nemalo odkladný účinok, a teda obvinený N. bol trestne stíhaný od momentu jeho vydania (nie od momentu jeho doručenia, príp. nadobudnutia právoplatnosti), k žiadnym procesne relevantným úkonom pred vznesením obvinenia,

nedošlo.

Rovnako žiadne pochybenie súd nezistil ani pri samotnom čítaní výpovede poškodeného Z. na hlavnom pojednávaní z 9. januára 2018 (č. l. 595). Aj najvyšší súd bol toho názoru, že svedok - poškodený Z. bol pre dlhodobý pobyt v cudzine a na neznámom mieste nedosiahnuteľný. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že predsedníčka senátu svedka opakovane neúspešne predvolávala (na hlavné pojednávanie z 20. júna 2017, 8. augusta 2017, 20. septembra 2017, 25. októbra 2017 a 9. januára 2018), nechala vypátrať jeho pobyt, pokúšala sa ho predviesť a následne aj zabezpečiť v režime podľa § 88 Tr. por. (č. l. 325, 343, 358, 362, 377, 403, 441, 482 - 484, 509, 560, 592, 918). Za týmto účelom komunikovala s Interpolom ČR, so zariadením Armády spásy ČR (kde sa mal svedok zdržiavať), dokonca na Okresnom súde Dunajská Streda (ktorý svedka v inej trestnej veci právoplatne uznal vinným a 13. júna 2017 na neho vydal príkaz na zatknutie) iniciovala vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu, za účelom jeho následného výsluchu aj pred okresným súdom (č. l. 441, 456, 570, 578, 579).

Pokiaľ takýto postup obvinený N. hodnotí ako nedostatočný a vytýka, že predsedníčka senátu nepožiadala justičné orgány Českej republiky o právnu pomoc, najvyšší súd sa s tým nestotožňuje a majúc na zreteli zásadu proporcionality podľa § 2 ods. 2 Tr. por. a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí podľa § 2 ods. 6 Tr. por. (ktorej sa, mimochodom, obvinený Z. vehementne dožadoval vo svojej sťažnosti na prietahy v konaní; č. l. 555) považuje postup okresného súdu za nadmieru postačujúci. To platí o to viac, ak ani české orgány nedisponovali presnými informáciami o svedkovom pohybe, čo sa potvrdilo aj deň po vyhlásení rozsudku okresného súdu, kedy sa svedok na súde prihlásil a udal aj svoje (nové) miesto pobytu v Bratislave (č. l. 606, 655). Za týchto okolností mal aj najvyšší súd za to, že podmienky pre čítanie svedkovej výpovede boli splnené.

Pokiaľ obvinení vyjadrujú pochybnosť o existencii kamerového záznamu z miesta činu, uvádzajú, že nebol vykonaný v konaní pred súdom, resp. spochybňujú jeho zákonnosť, potom dovolací súd konštatuje, že predmetný záznam je súčasťou vyšetrovacieho spisu a v súlade s § 270 ods. 2 Tr. por. bol 9. januára 2018 prehratý na hlavnom pojednávaní (č. l. 231, 596). Námietky obvineného N. pôsobia o to účelovejšie, že to bol práve on, kto v návrhu na vykonanie dokazovania z 12. apríla 2017 spochybňoval jeho dôkaznú hodnotu, argumentujúc, že z neho nepochybne nevyplýva použitie sily voči poškodenému Z. (č. l. 330 - 331). Vo vzťahu k ostatnej námietke obvinených sa možno stotožniť so stanoviskom prokurátora, podľa ktorého sa na priemyselnú kameru viditeľne umiestnenú pred obchodným domom nevzťahuje právny režim § 114 ods. 6 Tr. por., keďže nejde o orgánmi činnými v trestnom konaní utajený spôsob zabezpečovania informácií podľa 1. časti V. hlavy Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Na podklade uvedeného dovolací súd konštatuje, že ďalšie námietky, ktoré obvinení predostierajú (pozn. keď obvinený N. vyhlasuje, že sa poškodeného ani nedotkol, že nemal vedomosť o použití boxera, že N. len chcela rozložiť podiel viny na iné osoby a súdy dostatočne nevyhodnotili tvrdenia svedkyne Q., resp. obvinený Z. zas namieta zmätočnosť jej tvrdení, ako aj kvalitu kamerového záznamu, absenciu jeho

DNA na zaistených dôkazoch, vyhlasuje, že poškodenému ruksak nechcel zobrať, išlo o omyl a pod.) sa týkajú hodnotenia skutkového stavu, do ktorého dovolací súd s ohľadom na § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže. Tak, ako je skutková veta naformulovaná [popisujúca ako obvinení (spolu) lúpežne prepadli poškodeného tak, že N. ho najskôr použitím boxeru udierala pravou rukou do oblasti tváre a hlavy čím mu spôsobila tam špecifikované zranenia, aby ho následne spolu s T., Z. a N. kopali do oblasti celého tela a z vrečka nohavíc mu vzali peňaženku a iné veci] napĺňa všetky znaky zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. a) Tr. zák.

V tomto kontexte najvyšší súd pripomína, že skutková veta popisuje reálie skutkového deja a vnútorný vzťah páchatel'a k následku a pri spolupáchatel'och, aj k spôsobu spáchania trestného činu tak vyjadruje len sprostredkovane. Formulácia o úmysle smerujúcom k spoločnému použitiu zbrane podľa § 122 ods. 3 Tr. zák. je súčasťou znenia právnej vety, ktorá odráža kvalifikačne použité ustanovenie Trestného zákona, čím je zavŕšený cyklus pozostávajúci primárne z hodnotenia dôkazov, následne z jeho vyjadrenia v skutkovej vete a v konečnom dôsledku (a neoddeliteľne) z právnej kvalifikácie činu (k tomu viď mutatis mutandis uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. decembra 2020, sp. zn. IV. ÚS 616/2020). Keďže popísané hodnotenie skutkových okolností (konkludentný súhlas ostatných obvinených s použitím zbrane zo strany obvinenej N.) zodpovedá právnej vete napadnutých rozhodnutí, ako aj ich odôvodneniu (k tomu viď hlavne s. 10 ods. 4 rozsudku krajského súdu, resp. 11 ods. 7 rozsudku okresného súdu), najvyšší súd žiadne pochybenie pri právnej kvalifikácii skutku nezistil.

Na základe týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že obvinenými N. a Z. uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Tr. por. nie sú dané, a preto ich dovolania na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.